

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 247/2013-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. apríla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť E. L., N., vedenú pod sp. zn. Rvp 115/2013, E. L., N., vedenú pod sp. zn. Rvp 117/2013, K. L., B., vedenú pod sp. zn. Rvp 118/2013, a M. L., K., vedenú pod sp. zn. Rvp 119/2013, zastúpených Advokátskou kanceláriou H., s. r. o., B., za ktorú koná advokát a konateľ Mgr. P. K., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 293/2004 a rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 238/2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti vedené pod sp. zn. Rvp 115/2013, sp. zn. Rvp 117/2013, sp. zn. Rvp 118/2013 a sp. zn. Rvp 119/2013 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 115/2013.

2. Sťažnosti E. L., E. L., K. L. a M. L. o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 16. januára 2013 doručené sťažnosti E. L., E. L., K. L. a M. L. (ďalej len „sťažovateľky“), ktorými namietali porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 293/2004 a rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 238/2012.

2. Zo sťažností vyplýva, že sťažovateľky boli v procesnom postavení navrhovateľov účastníčkami konania o náhradu škody vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 12 C 293/2004. V konaní si uplatňovali spolu s ďalšími navrhovateľmi nárok proti Slovenskej republike – Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „odporca“) a ďalším ústredným orgánom štátnej správy. Predmetom konania bola škoda, ktorá mala sťažovateľkám vzniknúť z dôvodu investícií do nebankových subjektov. Úlohou odporcu bolo podľa navrhovateľov dozerať a zabezpečiť, aby činnosť týchto subjektov spĺňala podmienky určené pre investičné spoločnosti. Pretože odporca si túto povinnosť dôsledne neplnil, vznikla sťažovateľkám škoda, za ktorú bol podľa sťažovateľiek zodpovedný odporca. O návrhu sťažovateľiek rozhodol okresný súd v napadnutom konaní tak, že ich návrh zamietol a nepriznal im náhradu škody. Sťažovateľky však v sťažnosti neuviedli dátum rozhodnutia okresného súdu a ani rozhodnutie okresného súdu inak konkrétne nedefinujú. Proti rozhodnutiu okresného súdu podali odvolanie, o ktorom rozhodoval krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 238/2012. Krajský súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne. Sťažovateľky opätovne v sťažnosti rozhodnutie krajského súdu bližšie nešpecifikujú a ani neuvádzajú dátum rozhodnutia krajského súdu, k sťažnosti tiež nepripojili kópie napadnutého rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu.

Sťažovateľky v sťažnosti vyjadrujú nespokojnosť s rozhodnutím okresného súdu ako aj krajského súdu predovšetkým vzhľadom na posudzovanie činnosti nebankových subjektov ako aj typov zmlúv, ktoré so svojimi klientmi tieto subjekty uzatvárali. Takéto zúžené vnímanie celej problematiky podľa sťažovateľiek viedlo k tomu, že súdy odmietli vykonať niektoré nimi navrhované dôkazy. Tým sa sťažovateľkám odňala možnosť konať pred súdom. Sťažovateľky považujú napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu za nedostatočne odôvodnené a arbitrárne.

3. Sťažovateľky navrhli, aby ústavný súd o ich sťažnostiach rozhodol nálezom, ktorým vysloví, že postupom okresného súdu a krajského súdu v napadnutých konaniach bolo porušené ich základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a zároveň zruší napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu. Sťažovateľky tiež žiadajú primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

5. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Ústavný súd je v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný petitom sťažnosti (návrhom na rozhodnutie) a môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Spoločné prerokovanie vecí

7. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 115/2013, sp. zn. Rvp 117/2013, sp. zn. Rvp 118/2013 a sp. zn. Rvp 119/2013 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu, proti ktorým tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

**Namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu
podľa čl. 46 ods. 1 ústavy**

8. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhovaného dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca. Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

9. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania i ostatnými požadovanými zákonnými náležitosťami osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

10. Ústavný súd v zmysle už uvedeného predovšetkým konštatuje, že sťažovateľky so sťažnosťami, ktoré koncipoval ich právny zástupca (advokát), nedoručili napadnuté rozhodnutie okresného súdu a krajského súdu, proti ktorým sťažnosti smerujú a ktorých preskúmania sa sťažovateľky domáhajú. Tento nedostatok sťažovateľky neodstránili a napadnuté rozhodnutia nedoručili ani do času rozhodovania o ich sťažnostiach.

11. V súvislosti s uvedeným nedostatkom (bod 10) ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08,

I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010).

12. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

13. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosti vykazujú taký nedostatok náležitostí predpísaných zákonom (absencia napadnutých rozhodnutí), že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ich z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. apríla 2013